

ARREST VAN HET HOF
VAN 4 FEBRUARI 1981 ¹

Commissie van de Europese Gemeenschappen
tegen Italiaanse Republiek

„Niet-nakoming — uitvoering van een richtlijn”

Zaak 45/80

Samenvatting

*Lid-Staten — Verplichtingen — Uitvoering van richtlijnen — Niet-nakoming — Rech-
vaardiging — Onaanvaardbaarheid*
(*EEG-Verdrag, artikel 169*)

Een Lid-Staat kan zich niet ten excep- van de niet-nakoming van verplichtingen
tieve op nationale bepalingen, praktijken en termijnen die in richtlijnen van de Ge-
of situaties beroepen ter rechtvaardiging meenschap besloten liggen.

In zaak 45/80,

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, te dezen vertegenwoordigd
door G. P. Alessi als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxem-
burg bij haar juridisch adviseur M. Cervino, Bâtiment Jean Monnet, Kirch-
berg,

verzoekster,

tegen

ITALIAANSE REPUBLIEK, te dezen vertegenwoordigd door I. M. Braguglia, Av-
vocato dello Stato, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxem-
burg ter Italiaanse ambassade, Rue Marie-Adélaïde 5,

verweerster,

¹ — Procestaal: Italiaans.

betreffende niet-nakoming van verdragsverplichtingen wegens het niet toepassen door de Italiaanse Republiek van richtlijn nr. 76/767/EEG van de Raad van 27 juli 1976 over de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake gemeenschappelijke bepalingen betreffende toestellen onder druk en keuringsmethoden voor deze toestellen (PB L 262 van 1976, blz. 153),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: J. Mertens de Wilmars, president, P. Pescatore, Mackenzie Stuart en T. Koopmans, kamerpresidenten, A. O'Keefe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due en U. Everling, rechters,

advocaat-generaal: G. Reischl

griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

De voormelde richtlijn is een van de vele harmonisatierichtlijnen die de Raad heeft vastgesteld met het oog op de geleidelijke opheffing van de technische belemmeringen die voor het handelsverkeer binnen de Gemeenschap voortvloeien uit de verschillen in de nationale regelingen.

Op grond van deze harmonisatie, en ten einde het vrije verkeer van toestellen onder druk binnen de gemeenschappelijke markt te verwezenlijken, voert deze richtlijn het beginsel in van wederzijdse erkenning van controles; daartoe wordt een EEG-modelgoedkeuringsprocedure en een EEG-keuringsprocedure ingesteld. De aanwezigheid op een toestel onder druk van het EEG-merkteken, overeenkomend met de keuringen die het heeft ondergaan, vestigt het vermoeden dat het toestel voldoet aan de desbetreffende technische voorschriften, zodat

het bij invoer en ingebruikneming niet opnieuw behoeft te worden gekeurd.

Deze richtlijn geeft een algemeen kader waarbinnen andere richtlijnen tot stand moeten komen.

Tenslotte bepaalt artikel 24:

- „1. Binnen achttien maanden na kennisgeving van deze richtlijn voeren de Lid-Staten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in om aan het bepaalde in deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis.
2. De Lid-Staten zien erop toe dat de tekst van de nationale wettelijke bepalingen die zij aanvaarden op het gebied waarop deze richtlijn van toepassing is, ter kennis van de Commissie wordt gebracht”.

De Lid-Staten moesten dus voor 30 januari 1978 aan de richtlijn voldoen.

Daar de Italiaanse Republiek de vereiste uitvoeringsmaatregelen niet binnen de gestelde termijn had getroffen of in werking had doen treden, besloot de Commissie de niet-nakomingsprocedure van artikel 169 EEG-Verdrag tegen haar in te leiden.

Bij brief van 12 april 1978 werd de Italiaanse Republiek verzocht overeenkomstig artikel 169, lid 1, haar opmerkingen te maken.

Toen deze brief onbeantwoord bleef en na te hebben vastgesteld dat de vereiste interne bepalingen ter uitvoering van de richtlijn nog steeds niet tot stand waren gekomen, bracht de Commissie op 18 mei 1979 een met redenen omkleed advies uit waarin werd geconstateerd dat

„Italië, door niet de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen om te voldoen aan richtlijn nr. 76/767/EEG van de Raad van 27 juli 1976 betreffende toestellen onder druk en keuringsmethoden voor deze toestellen, de verplichtingen die krachtens die richtlijn op haar rusten, niet is nagekomen”.

Dit met redenen omkleed advies werd bij brief van 28 mei 1979 aan de Italiaanse regering gezonden.

Via haar Permanente Vertegenwoordiging antwoordde de Italiaanse regering in een eerste nota van 5 juni 1979, dat zij het parlement een ontwerp van wet had voorgelegd waarbij zij zou worden gemachtigd de nodige maatregelen bij wege van ministeriële verordening vast te stellen, doch dat het door de vervroegde ontbinding van het parlement niet tot vaststelling van deze wet was gekomen.

In een tweede nota van 1 oktober 1979 deelde de Permanente Vertegenwoordiging van Italië de Commissie mee, dat de richtlijn door middel van een verordening ten uitvoer kon worden gelegd, en gaf zij de verzekering dat de desbetreffende bepalingen binnenkort zouden worden vastgesteld.

Daar de Commissie dienaangaande verder niets van de Italiaanse regering vernam en de voor de uitvoering van de richtlijn vereiste nationale bepalingen nog steeds niet waren uitgevaardigd, heeft zij het onderhavige beroep bij het Hof ingesteld, dat op 14 februari 1980 ter griffie is ingekomen.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

Verzoekster concludeert dat het den Hove behage:

- „1. Vast te stellen dat de Italiaanse Republiek, door niet binnen de gestelde termijn de nodige bepalingen vast te stellen om te voldoen aan richtlijn nr. 76/767 van de Raad van 27 juli 1976 over de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake gemeenschappelijke bepalingen betreffende toestellen onder druk en keuringsmethoden voor deze toestellen, een ingevolge het Verdrag op haar rustende verplichting niet is nagekomen.
2. Verweerster te verwijzen in de kosten van de procedure”.

Verweerster heeft geen formele conclusie ingediend, doch

„hoopt binnen de kortst mogelijke termijn de vermelde (wetgevende) volmacht te krijgen, zodat kan worden gezegd dat het onderhavige geding materieel geen belang meer heeft”.

III — Middelen en argumenten van partijen

De *Commissie* geeft vooreerst een analyse van de doelstellingen en bepalingen van richtlijn nr. 76/767 en stelt vast dat de Italiaanse Republiek niet de nodige maatregelen heeft getroffen om binnen de gestelde termijn aan de richtlijn te voldoen.

Vervolgens wijst zij erop, dat overeenkomstig artikel 189 EEG-Verdrag de

richtlijn voor elke Lid-Staat verbindend is ten aanzien van het te bereiken resultaat, hetgeen volgens de rechtspraak van het Hof voor de Lid-Staten de verplichting meebrengt zich aan de gestelde termijnen te houden (arresten van 26 februari en 22 september 1976, zaken 52/75 en 10/76, Commissie t. Italië, Jurispr. 1976, blz. 277 en 1359).

Daar het Hof in genoemde zaak 52/75 en in het arrest van 22 februari 1979 (zaak 163/78, Commissie t. Italië, Jurispr. 1979, blz. 771) ook heeft gesteld dat „een Lid-Staat, ter rechtvaardiging van de niet-naleving van verplichtingen en termijnen die in de richtlijnen van de Gemeenschap besloten liggen, zich niet ten exceptieve op nationaalrechtelijke bepalingen, praktijken of situaties kan beroepen”, zou het voor verweerster vergeefse moeite zijn, te trachten haar overschrijding van de gestelde uitvoeringstermijn van 18 maanden te rechtvaardigen. Mitsdien is de Italiaanse Republiek een krachtens het Verdrag op haar rustende verplichting niet nagekomen.

De *Italiaanse Republiek* beklemtoont dat het ontwerp van wet houdende delegatie van wetgevende bevoegdheid in de huidige legislatuurperiode opnieuw is voorgelegd aan het parlement.

Aangezien de goedkeuring van die wet elk ogenblik kan worden verwacht, leek het wenselijk, „vooral omwille van de rechtszekerheid, niet bij wege van ministeriële verordeningen sommige bepalingen van richtlijn nr. 76/767/EEG, voor de omzetting waarvan geen wet nodig was, in werking te doen treden”.

De *Commissie* stelt vast dat de Italiaanse Republiek feitelijk noch rechtens de door haar aangevoerde argumenten betwist — de niet-nakoming is dus bewezen —, en legt de nadruk op de noodzaak de richtlijn binnen de gestelde termijnen in werking te doen treden. De ter rechtvaardiging

ging van de niet-nakoming aangevoerde overwegingen betreffende bepalingen of praktijken van intern recht of betreffende bijzondere nationale materiële omstandigheden, zijn irrelevant.

Alessi, en de Italiaanse Republiek, te dezen vertegenwoordigd door haar gemachtigde A. Squillante, bijgestaan door I. M. Braguglia, avvocato dello Stato, zijn ter terechtzitting van 25 november 1980 in hun pleidooien gehoord.

IV — Mondelinge behandeling

De Commissie, te dezen vertegenwoordigd door haar gemachtigde, G. P.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 16 december 1980 conclusie genomen.

In rechte

- 1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 4 februari 1980, heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen krachtens artikel 169 EEG-Verdrag beroep ingesteld strekkende tot vaststelling dat de Italiaanse Republiek een ingevolge het Verdrag op haar rustende verplichting niet is nagekomen door niet binnen de gestelde termijn de nodige bepalingen in te voeren om te voldoen aan richtlijn nr. 76/767 van de Raad van 27 juli 1976 over de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake gemeenschappelijke bepalingen betreffende toestellen onder druk en keuringsmethoden voor deze toestellen (PB L 262 van 1976, blz. 153).
- 2 Ingevolge artikel 24 van richtlijn nr. 76/767 van de Raad moesten de Lid-Staten binnen een termijn van 18 maanden volgende op de kennisgeving ervan, de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen invoeren. Deze termijn is op 30 januari 1978 verstreken.
- 3 De Italiaanse regering betwist niet dat zij niet aan deze verplichting heeft voldaan. Zij verklaart dat de vertraging bij de omzetting van de richtlijn in nationaal recht is ontstaan doordat zij het Italiaans parlement een ontwerp van wet meende te moeten voorleggen waarbij zij zou worden gemachtigd de nodige wettelijke maatregelen bij wege van ministeriële verordening vast te stellen; dit ontwerp kon wegens de vervroegde ontbinding van het parlement niet tijdig worden vastgesteld en zou in de huidige legislatuurperiode opnieuw aan het parlement zijn voorgelegd. Vervolgens betoogt de Italiaanse

regering dat zij, in afwachting van de binnenkort te verwachten aanvaarding van het ontwerp, om redenen van opportuniteit en rechtszekerheid er de voorkeur aan heeft gegeven „niet bij wege van ministeriële verordening sommige bepalingen van richtlijn nr. 76/767/EEG, voor de omzetting waarvan geen wet nodig was, gedeeltelijk in werking te doen treden”.

- 4 Deze omstandigheden doen niet af aan het feit dat de Italiaanse Republiek haar verplichtingen niet is nagekomen. Volgens een vaste rechtspraak kan een Lid-Staat zich niet ten exceptieve op nationaalrechtelijke bepalingen, praktijken of situaties beroepen ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van verplichtingen en termijnen die in richtlijnen van de Gemeenschap besloten liggen.
- 5 Derhalve moet worden vastgesteld dat de Italiaanse Republiek, door niet binnen de voorgeschreven termijn de nodige maatregelen te treffen om te voldoen aan richtlijn nr. 76/767 van de Raad, een ingevolge het Verdrag op haar rustende verplichting niet is nagekomen.

Kosten

- 6 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van de Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen, voor zover zulks is gevorderd.

Aangezien verweerster in het ongelijk is gesteld, moet zij in de kosten worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende, verstaat:

1. Door niet binnen de voorgeschreven termijn de nodige maatregelen in te voeren om te voldoen aan richtlijn nr. 76/767/EEG van de Raad van 27 juli 1976 over de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake gemeenschappelijke bepalingen betreffende toestellen onder druk en keuringsmethoden voor deze toestellen (PB L 262 van 1976, blz. 153), is de Italiaanse Republiek een ingevolge het Verdrag op haar rustende verplichting niet nagekomen.

2. Verweerster wordt verwezen in de kosten van de procedure.

Mertens de Wilmars   Pescatore   Mackenzie Stuart   Koopmans   O'Keefe
Bosco   Touffait   Due   Everling

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 4 februari 1981.

De griffier

A. Van Houtte

De president

J. Mertens de Wilmars

CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL G. REISCHL

(zie zaak 44/80, blz. 349)